
Podporované rozhodování

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Implementace článku 12 – evropská perspektiva

ÚMLUVA O PRÁVECH OSOB S POSTIŽENÍM

- Přijata OSN v prosinci 2006, platná od května 2008
- Všechny státy Evropy podepsaly Úmluvu
- Evropská Unie podepsala Úmluvu a opční protokol
- Velmi důležitý krok v oblasti práv lidí s postižením
- Ratifikace – ještě nevíme, kdy.

ÚMLUVA O PRÁVECH OSOB S POSTIŽENÍM

- Ratifikovaly např.: Maďarsko, Rakousko, Španělsko, Portugalsko, Lotyšsko, Švédsko, Německo, Itálie, Velká Británie, Belgie, Francie, Dánsko, Slovinsko, Slovensko, Chorvatsko, Srbsko, Černá hora (celkem asi 87 států)
- V České republice:
 - ❖ 28. září 2009 byla ratifikovaná Úmluva
 - ❖ 12. února 2010 byla ve Sbírce mezinárodních smluv pod číslem 10/2010 vyhlášena Úmluva.

EU A ÚMLUVA

- EU se zavazuje k ratifikaci Úmluvy – poprvé mezinárodní smlouva o lidských právech
- Článek 12: považován za jeden z nejdůležitějších článků / klíčová otázka.
- Článek 12 není v kompetencích EU, ale je vnímán jako zásadní pro implementaci dalších práv z Úmluvy. (Například článek 19)
- EU chce koordinovat implementaci Úmluvy, aby ochrana osob s postižením v Evropě byla srovnatelná.

OTÁZKA ZPŮSOBILOSTI K PRÁVNÍM ÚKONŮM

- Různorodá situace v Evropě i ve světě (progresivní a zastaralé situace)
- Celková tendence : všechny státy směřují k reformě zákonů (praxe) o způsobilosti k p.ú.
 - ❖ Kanada – lídr
 - ❖ 90 - 2000 : reformy v Německu, v Rakousku, v Itálii, ve Francii, v Irsku (probíhá)
- Diskuse o podporovaném rozhodování
- Spolupráce s dalšími skupinami (hlavně senioři)

TYPOLOGIE SYSTÉMŮ OPATROVNICTVÍ

- Modely založené na sebeurčení (*self-determination*) – svobodné rozhodování
 - ❖ Například: Německo, Švédsko
- Modernizované modely opatrovnictví (už neexistuje zbavení způsobilosti, existují záruky)
 - ❖ Například: Francie, Itálie
- Zastaralé modely „právní smrt“
 - ❖ Litva, Maďarsko, Česká republika.

INSPIRACE K REFORMĚ

- Stanovisko Inclusion Europe - Klíčové prvky systému podporovaného rozhodování v roce 2008.
- Studijní návštěva v Kanadě – v Britské Columbie (týden) v dubnu 2010:
 - ❖ Posilování sociálních vztahů lidí s mentálním postižením /příprava budoucnosti– hlavní filosofie
 - ❖ Rodiny jsou velmi spokojné – nejen pro lidi s mentálním postižením ale také pro starší lidi!

ROVNOST PŘED ZÁKONEM - ČLÁNEK 12

- ❖ nejdiskutovanější článek Úmluvy
- ❖ možná i nejkomplikovanější
- ❖ ale určitě *revoluční* článek.
- ❖ Instituce opatrovnictví: ani zbavení nebo omezení způsobilosti Úmluva nepřipouští.
- ❖ úplně nové formy podpory jsou potřebné: např. podporování rozhodování

Možnost uplatňování způsobilosti k právním úkonům je totiž podmínkou realizace všech ostatních práv, které Úmluva garantuje.

ROVNOST PŘED ZÁKONEM

1. Lidé se zdravotním postižením mají kdekoli právo na uznání jejich osoby jako subjektu práva.
2. Lidé se zdravotním postižením mají rovnoprávnou právní způsobilost ve všech oblastech života.
3. Mají právo na přístup k asistenci, kterou potřebují k uplatnění své právní způsobilosti.
4. Státy mají stanovit záruky proti tomuto zneužití.
5. Lidé s postižením mají právo vlastnit nebo dědit majetek, spravovat své finanční záležitosti a stát zaručí, aby nebyly svévolně zbavovány svého majetku.

ČLÁNEK 12

- ❖ Důležitý článek, protože podporuje rovné příležitosti, samostatnost, začlenění (inkluzi) do společnosti.
- ❖ Cesta k reformě je dlouhá – opatření budou zaváděna postupně
- ❖ Současný návrh nového občanského zákoníku obsahuje některé změny, např. konec zbavení způsobilosti k právním úkonům, nebo opatrovnická rada...